

הנחיות להוראת המצגת: ביקורת – מסייעת או מרחיקה?

קהל היעד: כיתה ז'

תיאור המצגת: המצגת עוסקת בשאלת נחיצות הביקורת, במקרים שבהם מועברת ביקורת, בתחושות שהביקורת מעבירה אצל מי שמקבל אותה ובמעבר לביקורת בונה. המצגת מלווה בהקלטה של שיעור עברית שבו מועברת ביקורת פוגענית ומעליבה על אחת התלמידות. ההקלטה מעלה את השאלה כיצד אפשר להעביר ביקורת בצורה ראויה ונעימה. התלמידים יכולים לספר מניסיונם האישי על מקרים שבהם ביקורת עזרה להם להתקדם או, לחלופין, מנעה מהם לצמוח. לסיום, התלמידים מתבקשים לנסח כללים להעברת ביקורת בונה, שמאפשרת להאזין לדברים וללמוד מהם.

מיומנויות שפתיות: המצגת "ביקורת – מסייעת או מרחיקה?" משלבת מיומנויות לשון חשובות - הצגת עמדה מנומקת, האזנה ביקורתית, ניסוח הצעות, המלצות וכללים (בהתאם למאפייני הטקסט המפעיל), תיאור מקרה אישי בכתב ובעל פה, ניסוח מחדש (שכתוב) של משפטים (משפטי הביקורת), דיון.

מיומנויות רגשיות-חברתיות: המצגת מסייעת לרכישת מיומנויות רגשיות-חברתיות החשובות לתלמידי כיתה ז'. היא מטפלת בנושא העברת ביקורת, בדרכים להעברת ביקורת ובהשפעות הנלוות לדרכים אלה - לחיוב ולשלילה. כידוע, לתוכן הדברים ולנימה שבה הם נאמרים יש השפעה על קבלת הביקורת אצל התלמידים. ביקורת שתלווה בכינוי גנאי, באמירות קשות, בנימה ובטון לא נעימים, תפגע בתלמיד ובביטחונו העצמי ותגרום לו עוגמת נפש רבה. חשוב להבהיר לתלמידים את ההשלכות של אמירות כאלה, ולחנך אותם לשיח מכבד שמטרתו לפתח ולקדם ולא להעליב. ההערכה העצמית של תלמידים בגיל ההתבגרות עדיין מתגבשת, ומושפעת מאוד מדעות חבריהם, ומשום כך הם רגישים במיוחד לביקורת מצד חבריהם. לכן חשוב לאפשר לתלמידים בגיל זה להתאמן בהעברת ביקורת בונה המאופיינת ברגישות לאחר. העיסוק בנושא מקנה לתלמידים כלים להעברת ביקורת בצורה חיובית, מכבדת ומצמיחה ומסייע לטפח אצלם מודעות רגשית וחברתית. כל זאת תוך דיון בכיתה, שבו התלמידים מעורבים ומשתפים את חבריהם בחוויה האישית שלהם.